²अंहोमुच् (aṁho-múc) *m.* name of a seer of a Sāman (Grāmagāna 11. 8; 426. 1) गौरेराङ्गिरसस्य साम । अंहोमुचो वा ĀrṣeBr. iv. 8. 8; अमहीयुर्दीर्घतमा मारीचांहोमुचौ लुशः S'abdaRa.(Vā.) 3545.

[**अंहोमुच** (aṁho-muca) *adj.* (VIS'VA. for अंहोमुच)]

अंहोयु (aṁho-yú) *adj.* remover of trouble (but PW. threatening, oppressing) अंहोयुवस्तन्वस्तन्वते वि···RV. v. 15. 3 (said of Agni)

अंहोराशि (aṁho-rāśi) *m.* multitude of sins अंहोराशिः पुण्यराशौ विशुध्यन् दृष्टः संख्ये स प्रजङ्घाभिधानः RāmC. 30. 46; अंहोराशिपरित्रासिकाशीवासप्रकाशिभिः ।···महर्षिभिः HammīMaKā. 9. 83.

अंहोलिङ्ग (aṁho-liṅga) *adj.* [*f.* -ā] having the word *aṁhas* as their characteristics, particularly a group of hymns अंहोलिङ्गानामापो भोजनहवींष्यभिमर्शनोपस्थानमादित्यस्य KauśiSū. 52. 16; 32. 27; आशानामाशापालेभ्यो ···मुञ्चन्तु मा···यन्मातली रथक्रीतमित्येताश्चतस्रो वर्जयित्वा अंहोलिङ्गगणः AVPari. xxxii. 1. 31.

अंहोलिङ्गगण (aṁholiṅga-gaṇa) *m.* a group of AV. hymns characterised by *aṁhas* एताः चतस्रो वर्जयित्वा अंहोलिङ्गगणः AVPari. xxxii. 1. 31.

अंहोवञ्चनचुञ्चु (aṁhovañcana-cuñcu) *adj.* well-known for removing sins अंहोवञ्चनचुञ्चु किंचन भजे काञ्चीपुरीमण्डनं MūkaPañ. 5. 16.

अंहोविघात (aṁho-vighāta) *m.* the destruction of sins घर्मांशोः··· विदधतु घृणयः शीघ्रमंहोविघातम् SūryS'. 6 = KāvyPra. 418. 4 = PrabaCi. 45. n. 1. [v. l. अङ्घ्रिविघातम्]

अंहोवितान (aṁho-vitāna) *n. m.* a multitude of sins वक्ष्ये वितानमादितः ।···अंहोवितानमोचनम् ĪśānS'iPa. i. 20. 1.

अंहोविनाशन (aṁho-vināśana) *adj.* destroyer of sins निर्माल्यानां प्रधानं तद्घ्राणादंहोविनाशनम् SkandP. ii. (2). 38. 112.

अंहोहन् (aṁho-han) *adj.* destroying sins यचांहोहन्निरीहं···माहेशं तन्महो मे महितमहरहर्मोहरोहं निहन्तु S'ivKePaSt. 29.

अंहोहि (aṁhohi) *m.* the sinful serpent i. e. Vṛtra हारिहाराहिरंहोहिराहो रंहोरिहा हरेः । हरः HarVi. 43. 274.

अंह्रि (aṁh-ri) *m.* [from a root meaning 'to walk' (*gati*), *añc-*, *aṁh-*, or *aṅgh-* with the suffix *krin*, Uṇā. 4. 66; MAYR. Add. i. p. 545 / SiddhāKau. 551B. 6; Liṅgānu.(He.) 26. 10; (= *aṅghri*); confined to the inscriptions and Jain writers] **A** foot संत्रासात्परचक्रराजकमगात्···शरणं··· यदंह्रिद्वयम् EI. xxiii. 220. 37; वरविप्रनतांह्रियुग्मो EI. i. 179. 46; प्रत्यवनीस- [? श] चक्रमुकुटस्पृष्टांह्रिपीठश्रियः EI. xxi. 49. 37; सामन्तानां मूर्ध्नि दत्तांह्रिरेको राजत्युर्व्वीमंडले मंडलीकः EI. xxi. 48. 26; भूपालचूडामणिच्छायाडम्व(म्ब)रचुम्वि(म्बि)तांह्रिकमलः श्रीभोजदेवो नृपः EI. ii. 185. 20; श्रीपुरुषोत्तमांह्रियुगले [भक्तिः] EI. ii. 278. 16; प्रणमत्समस्तसामन्तशेखरशिरोमणिरञ्जितांह्रेः EI. ii. 12. 16; पततामिरम्व(म्ब)रतलात्स्वर्गौकसां वृष्टिभिः । पौष्पीभिः स्खलदंह्रिसंगरशतम् EI. i. 216. 16; राजा महाराजनतांह्रियुग्मः ख्यातोऽवनौ वाक्पतिराजनामा EI. ix. 68. 3; श्रीराघवांह्रिकमलाम्वु(म्बु)धराभिषेकलव्धो(ब्धो)दयप्रततशाखमहीरुहेण (लिखितेयं प्रशस्तिः) EI. i. 42. 26; वामोऽह्रिर्दक्षिणोरूर्ध्वं वामोरूपरि दक्षिणः । क्रियते यत्र तद्वीरोचितं वीरासनं स्मृतम् YogS'ā. 4. 126; एणीजङ्घोपमे जङ्घे करांह्रि कमलोपमम् PariPar. 4. 43; श्रीसोमेश्वरदेवश्चुलुक्यनरदेवसेवितांह्रियुगः EI. viii. 213. 45; पण्डितः श्रीसुखाकरः । सुजनांह्रिसरोजन्मरजोरञ्जितमूर्द्ध(र्द्ध)जः EI. xxiii. 188. 11; धृत्वा केशेषु दत्वांऽह्रिं हृदि कृत्वा करे त्वसिम् PārśvC. 2. 283. प्रभोरंह्री शिरसि प्रणिधाय PrabhāC. 11. 11; 12. 30; 38. 7; विबुधश्रेणीकिरीटोपलच्छायापल्लवलालितांह्रिकमलः EI. i. 283. 34; लक्ष्मीधरस्ततनयो बभूव लक्ष्मीधरांह्रिद्वयपद्मभृंगः EI. i. 93. 8; प्रक्षाल्यांह्रिकरान्ननम् । स्पृशन्ति भस्मनाङ्गम् ṢaḍdarSa.(Rā.) 88; अरिंदमः स्वांह्रिसरोजलग्नं विशोध्य··· ॥ अरुंतुदं कण्टकम् EI. xxi. 287. 40; आसन् श्रीगुरुधम्मेमूर्त्तिगुरवः सूरींद्रवर्यांह्रयः EI. ii. 70. 26; कः कण्ठीरवकण्ठकेसरसटाभारं स्पृशत्यंह्रिणा PurāPraSaṁ. 127. 16; **B** leg शुचा नायच्छते स्मांह्री DvyāśraKā. 7. 54; सूक्ष्मः केशे नखे दन्ते सरलोंऽह्रौ भुजेऽङ्गुलौ PārśvC 5. 132; 2. 978; वासालाभान्ममाचांह्री सव्यथौ PrabhāC. 136. 27; **C** foot or leg of an animal तथा पृष्ठा शुनी तेन निधानस्थानमंह्रिणा । चखान PariPar. 2. 352; **D** root of a tree नदीरयस्तरूणामंह्रीन् क्षालयन्नप्युन्मूलयति NītiVā. 10. 150; **E** quarter of a verse (= *pāda*), a metrical line पौ चौ तो गलितकं यमितेऽह्रौ Chandonu. 4. 25 (Comm. अंह्रौ पादे यमिते सति) ; गलितकमेवायमकं सानुप्रासं समांह्रि खञ्जकम् Chandonu. 4. 49; The Kośas write अंह्रि and give the meanings, foot and root of a tree, NāmMā. 103; AnekāTi. 2. 13; AnekāSaṁ. 2. 383; AbhidhāCi. 616; 1121; ParaNā. 915; 2606; S'abdaRa.(Su.) 3. 186; 4. 128; KośaKaTa. 1. 5056.

अंह्रिघात (aṁhri-ghāta) *m.* a kick, a stroke with the foot लावं लावं विकचकमलिनीश्चूर्णयत्यंह्रिघातैः Chandonu. 2. 304.

अंह्रिचारिन् (aṁhri-cārin) *adj.* going on foot, walking अंह्रिचारिणम् । त्वामत्रायान्तमाकर्ण्य DvyāśraKā. 15. 58.

अंह्रिज (aṁhri-ja) *m.* the toe दशभिरुल्लसदंशुभिरंह्रिजैर्दश दिशो विदधान इवामलाः NemiNir. 6. 6.

अंह्रिद्वितय (aṁhri-dvitaya) *n.* two feet स्वामिन् जिनवर तव योंऽह्रिद्वितयमृषभ विनमति Chandonu. 3. 41.

अंह्रिप (aṁhri-pa) *m.* [Liṅgānu. (He.) 10. 17] a tree अंह्रिपांश्च विविधुर्यत आपः DvyāśraKā. 8. 88; एकांह्रिणा तस्थिवांसमेकमूलमिवांह्रिपम् (दद्दशुर्मुनिम्) PariPar. 1. 46; सुस्नातं ते नदी पृच्छत्यमी पृच्छन्ति चांह्रिपाः PariPar. 2. 459; 3. 144; 6. 36; मूर्च्छया न्यपतत् पृथ्व्यां मूलकृत्त इवांह्रिपः MalliC. 7. 24; AdhidhāCi. 1114; S'abdaRa.(Su.) 4. 122.

अंह्रिपात (aṁhri-pāta) *m.* foot-step, stamping with the foot न्यञ्चयन् क्ष्मामंह्रिपातैः (वनसिन्धुरः) PariPar. 2. 195.

अंह्रिपिच्छ (aṁhri-piccha) *m.* a cuckoo (L) अंह्रिपिच्छः कलरवः KalpaK. 332. 133.

अंह्रिपुरस् (aṁhri-puras) *adv.* in front of the feet, at the feet प्रतिमास्वस्ततो बुद्ध आगत्यांह्रिपुरोऽपतत् PrabhāC. 34. 12.

अंह्रिप्ररोहिणी (aṁhri-prarohiṇī) *f.* a medicinal plant called *bandā* अंह्रिप्ररोहिणी वन्दायाम् ApūNā. 21.

अंह्रिबन्धन (aṁhri-bandhana) *n.* the fetter tied to the foot अनद्यद्गामहखरक्रोटयित्वांह्रिबन्धनम् PariPar. 3. 116.

अंह्रिमूल (aṁhri-mūla) *n.* **1** the sole of the foot गुरोरपार्थक्य इवांह्रिमूलादाहं निनाय द्वयहवत् द्वयहीनः DvyāśraKā. 20. 73; **2** the heel (पार्ष्णिः) ParaNā. 3191.

अंह्रियुग (aṁhri-yuga) *n.* a pair of feet (metrical line) चतुर्मात्रादिकत्रिंशत्प्रान्तैरंह्रियुगैः पुनः । एकानेकैरन्तवर्णैर्यमके द्विपदीं विदुः Chandonu. 7. 72.

अंह्रियुगल (aṁhri-yugala) *n.* a pair of feet सत्यं कौमुदचन्द्रमंह्रियुगलं रात्रिंदिवं ध्यायत PrabhāC. 174. 19.

अंह्रियुग्म (aṁhri-yugma) *n.* a pair of feet तस्यांह्रियुग्ममभिनौमि जिनर्षभस्य TīrthaKa. 97. 18.

अंह्रिलक्षण (aṁhri-lakṣaṇa) *n.* the characteristic feature of a verse or line of a stanza द्वाभ्यां ध्रुवाया अंह्रिलक्षणाभ्यां त्रिभिः चतुर्भिर्वा एकत्र मिश्रा संकीर्णा नाम चतुष्पदी Chandonu. 6. 22.

अंह्रिवन्दन (aṁhri-vandana) *n.* worship or salutation of the feet ताभ्यां प्रदक्षिणीकृत्य कृतं तस्यांह्रिवन्दनम् PadmP.(Ra.) 6. 260.

अंह्रिशिरस् (aṁhri-śiras) *n.* the upper surface of the foot between the toes and the heel कूर्चमस्त्री तदुपरि स्कन्धोऽह्रिशिर इत्यपि KalpaK. 44. 219.

अंह्रिशौच (aṁhri-śauca) *n.* washing of the feet (वधूः) यावद्याति जलाश्रये । अंह्रिशौचाय PrabhāC. 20. 2.

अंह्रिसंवाह (aṁhri-saṁvāha) *m.* massaging of the feet प्रणम्य चांह्रिसंवाहपूर्वकं तमुवाच सः MalliC. 6. 27.

अंह्रिसंक्रम (aṁhri-saṅkrama) *m.* walking or moving on foot हरिभद्रसूरिरेषः ।···विमलयति क्षितिमंह्रिसंक्रमेण PrabhāC. 65. 4.

अंह्रिसंनिधि (aṁhri-sannidhi) *m.* vicinity of the feet, near the feet, at the feet अग्रहीत् । परिव्रज्यां सिंहगिरेराचार्यस्यांह्रिसन्निधौ PariPar. 12. 12.

अंह्रिसेवा (aṁhri-sevā) *f.* service of the feet तेनागण्येन पुण्येन स्वजातौ प्राप्य रत्नताम् । कम्बलाः शालिकान्तानामंह्रिसेवामिवासदन् S'āliC. 4. 33.

अंह्रिस्कन्ध (aṁhri-skandha) *m.* the upper surface of the foot अंह्रिस्कन्धः कूर्चशिरः समे AbhidhāCin. 617.

अंह्र्यग्र (aṁhryagra) *n.* the extremity of the foot, the forepart of the foot प्रपदं क्षिप्रमंह्र्यग्रे ParaNā. 2187.

अः (aḥ) **1** the symbol for the sound called *visarjanīya* ओकारमः सवांऽकारपरः TaiPrāti. 9. 7; VājPrāti. 8. 22 (comm. इति स्वरपूर्वं विसर्जनीयं दर्शयति); ओम् अः ṚTPrāti. 118; Kātan i. 1. 16 (comm. अकार इह उच्चारणार्थः । इति कुमारीस्तनयुगाकृतिर्वर्णो विसर्जनीयसंज्ञो भवति); SaraKaṇṭhā(Gr.) i. 1. 104; Siddha He. i.1. 16; called वि MugdhaBo. 1. 17 (3. 10); SiddhāKau. 6A. 13; **2** (in Trika) the rise of the highest power which produces the world ततस्तत्रैव अनुत्तरस्य विसर्गो जायते- अः इति TantrSā.(A.) 15. 2; this symbol is used for न्यास on various parts of the body in Tantras. NāgaSa. 17. 5; TantrSā.(K.) 7. 21; 47. 21; NityoNi. 24. 10; 118. 13; LakṣmīT. 23. 23; VīraMi.(Pūjā.) 130. 11; 130. 17; **3** the later Kośas give it various meanings अः कपालिनि AnekāTi. 1. 9; अः प्रागुक्तो जिनाद्येषु विष्णुभृत्येन यः स्तुतः EkārthNā. 16; अः शिखायां सिद्धमन्त्रे प्रगाढेऽर्के रथार्वणि । चक्रे कुकुटमूर्धीन्दुबिम्बे ब्रह्मेशविष्णुषु NānārthaMa. 38; NānārthaRaMā. 52. cf. ¹⁰अ.